

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel
Müdürlüğü

Sayı : 26670320/160.02/3938012

15/09/2014

Konu: Uyuşturucu Kullanımı ve
Bağımlılık ile Mücadele

GENELGE
2014/20

- İlgi : a) 07/11/1996 tarihli “Tütün Ürünlerinin Zararlarının Önlenmesi ve Kontrolü Hakkında Kanun”,
b) Sağlık Bakanlığının 05/08/2010 tarihli “Uçucu Maddelerin Zararlarından İnsan Sağlığının Korunması Hakkında Yönetmeliği”,
c) Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığının 15/02/2013 tarihli “Okul Kantinlerine Dair Özel Hijyen Kuralları Yönetmeliği”,
ç) İçişleri Bakanlığı ve Millî Eğitim Bakanlığı arasında 20/09/2007 tarihinde imzalanan “Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Alınmasına İlişkin İşbirliği Protokolü”,
d) Millî Eğitim Bakanlığının 06/10/1995 tarihli “Uçucu Maddeler ve Kırtasiye Malzemeleri” konulu 1995/75 Nolu Genelgesi,
e) Millî Eğitim Bakanlığının 18/04/2007 tarihli “Okul Kantinlerinin Denetimi ve Uyuşacak Hijyen Kuralları” konulu 2007/33 Nolu ‘Genelgesi.

Bireylerin doğup büyüdüğü ve sosyalleştikleri aile ve okul ortamları ile sosyal çevreleri onların sağlıklı, mutlu, başarılı, çevresi ile uyumlu, sosyal becerileri gelişmiş üretken insanlar olmalarında en hayati unsurlardır. Bu unsurlardan birinde ya da birkaçında olumsuzluk olması bireyin yaşantısında karşılaştığı risk faktörleriyle mücadele etmede sorunlara neden olmaktadır. Bu risk faktörleri arasında çağımızın en önemli sorunlarından biri de uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı olarak gözlenmektedir.

Sağlığa zararlı ve bağımlılık yapıcı maddeler; bedensel, zihinsel ve ruhsal hastalıklara neden olduğu gibi, toplumsal ahlâka verdiği zarar intihar, cinayet, fuhuş, gasp, anarşi, aile parçalanması gibi telafisi mümkün olmayan sonuçları ortaya çıkarmaktadır.

Bağımlılık yapan uyuşturucu maddelere başlanmasına neden olan etkenler arasında; içinde bulunulan çevresel faktörler, eğitim durumu, arkadaş grubu, zararlı maddeye kolay ulaşılabilirlik, aile tutumları, ilgisizlik, sevgisizlik, merak vb. yer almaktadır.

Alkol, zararlı madde ve uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığında en önemli risk

MEB Beşevler Kampüsü A Blok
Beşevler /ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: oer_ram@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Büşra Şeyma BİÇEN
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı
Tel: (0 312) 413 30 36
Faks: (0 312) 213 13 56

grubunu örgün ve yaygın eğitim kapsamındaki 12-18 yaş arasındaki ergenler oluşturmaktadır. Bu bakımdan gençlerimizin zararlı alışkanlıklardan korunması ve onlara sağlıklı yaşama bilincinin kazandırılmasında en büyük görev eğitim kurumlarına düşmektedir. Bu kapsamda yürütülecek çalışmalar ve alınacak önlemlerde okul, öğretmen ve ailelerin iş birliği çok önemlidir.

Açıklanan nedenlerle öğrencileri sağlığa zararlı alışkanlıklardan korumak amacıyla uyuşturucu kullanımı ve bağımlılığı ile mücadele konusunda aşağıdaki önlemlerin alınması uygun görülmektedir.

1. İl/İlçe millî eğitim müdürlükleri koordinasyonunda, tütün ve tütün ürünleri, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı ile mücadele konusunda ulusal olarak hazırlanan eylem planlarının diğer ilgili kurum ve kuruluşlar ile işbirliği içerisinde uygulanmasına yönelik bir komisyon oluşturulması ve bu komisyonlarda hayat boyu öğrenmeden sorumlu şube müdürleri ile rehberlik öğretmenlerinin yer almasının sağlanması, bu komisyonun çalışmalarına yönelik izleme-değerlendirme sisteminin oluşturulması,

1.1. İl/İlçe millî eğitim komisyonlarınca; Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Gençlik ve Spor Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Millî Eğitim Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Türkiye Yeşilay Cemiyeti ve ilgili kurum ve kuruluşlarca hazırlanan madde bağımlılığı ve uyuşturucu ile mücadeleye yönelik strateji ve programlar kapsamında eğitim ve etkinlik faaliyetlerinin yapılması, sonuçlarının değerlendirilmesi ve raporlanması,

1.2. Gençlere yönelik koruyucu-önleyici çalışmaların; üniversiteler, ilgili kurum ve kuruluşlar ve uzman kişilerle iş birliği yapılarak yürütülmesi,

1.3. İllerde yatılı okul ve pansiyonu olan okullardan başlamak üzere okul yöneticileri ile öğretmenlere uyuşturucu madde bağımlılığı konusunda hizmet içi eğitimi kurs ve seminerlerinin düzenlenmesi,

1.4. Tüm eğitim kurumlarında anne-babaların "0-18 Yaş Aile Eğitimi Programı" kapsamında gelişim dönemleri, ergenlik döneminin özellikleri, uyuşturucu kullanımı, bağımlılığı ve önlenmesi konularında bilgilendirilmeleri,

1.5. Ailelerin çocuklarını izlemeleri, arkadaşlarını tanıması, çocukları ile doğru iletişim kurmaları, onların yanında olduklarını göstermeleri, çocukların internet ve bilgisayar kullanımı konularında seminer, toplantı, afiş, broşür vb. şekilde desteklenmesi,

1.6. Öğrencilerin stresle başa çıkma, çatışma çözme becerileri geliştirme, etkili reddetme davranışı, "hayır" diyebilme, akran baskısına karşı koyma, öfke yönetimi vb. konularında eğitimler verilerek yaşam becerilerinin geliştirilmesi,

1.7. 03.01.2014 tarihinde Türkiye Yeşilay Cemiyeti ile imzalanan "Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi Projesi Uygulama Protokolü" kapsamında örgün eğitim alan öğrenci ve velileri başta olmak üzere öğretmenlere, yöneticilere, yaygın eğitim alan öğrenci ve kursiyerlere TBM (Türkiye Bağımlılıkla Mücadele) Programı adı altında hazırlanan alkol, tütün, uyuşturucu madde, teknoloji ve bağımlılıkla mücadeleyi içeren bilgilerin verilmesinin sağlanması,

2. İlgi (d) Genelge hükümlerinin dikkate alınarak eğitim ortamında kullanılan kırtasiye malzemeleri ile mesleki eğitim ve iş eğitiminde kimyasal maddeler içeren, koku ihtiva eden eğitim araç gereçlerinin kullanılmaması, su bazlı ürünlerin tercih edilmesinin sağlanması ve kullanım alanında kısmî veya genel havalandırma sistemi bulunması zorunluluğunun uygulanması,

3. Öğretmenler tarafından hazırlanan ve eğitim ortamlarında kullandıkları yazılı ve

MEB Beşevler Kampüsü A Blok
Beşevler /ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: oer_ram@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Büşra Şeyma BİÇEN
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı
Tel: (0 312) 413 30 36
Faks: (0 312) 213 13 56

görsel araçlarda, sağlığa zararlı maddelerin adı ve resimlerinin bulunmaması, bu tür maddelerle karşılaştıklarında nasıl davranmaları gerektiği konusunda meraklandırıcı ve özendirici olmayan eğitim verilmesi,

4. İlgili (a) Kanun kapsamında eğitim kurumlarında;

4.1. Koridorları dâhil olmak üzere her türlü eğitim, sağlık, üretim, ticaret, sosyal, kültürel, spor, eğlence ve benzeri amaçlı özel hukuk kişilerine ait olan ve birden çok kişinin girebileceği (ikamete mahsus konutlar hariç) binaların kapalı alanlarında tütün ve tütün ürünlerinin tüketilmesinin engellenmesi,

4.2. Okul öncesi eğitim kurumlarının, dershaneler, özel eğitim ve öğretim kurumları dâhil olmak üzere ilk ve orta öğrenim kurumlarının, kültür ve sosyal hizmet binalarının kapalı ve açık alanlarında tütün ve tütün ürünlerinin tüketilmesinin engellenmesi,

4.3. Tütün ürünleri sektöründe faaliyet gösteren firmaların isimleri, amblemleri veya ürünlerinin marka ya da işaretleri veya bunları çağrıştıracak alâmetleri ile kıyafet, takı ve aksesuarların taşınmasının eğitim ortamlarında engellenmesi,

4.4. Sağlık, eğitim ve öğretim, kültür ve spor hizmeti verilen yerlerde tütün ürünlerinin satışının yapılmaması,

4.5. Her türlü sakız, şeker, çerez, oyuncak, kıyafet, takı, aksesuar ve benzeri ürünlerle tütün ürünlerine benzeyecek veya markasını çağrıştıracak ürünlerin eğitim ortamlarında dağıtımının ve satışının engellenmesi,

4.6. Başta eğitim kurumlarının lavaboları olmak üzere diğer olabilecek açık ve kapalı alanlarda tütün ve tütün ürünlerinin kullanımının sıkı denetlenmesi,

4.7. Öğrencilere örnek olmaları bakımından tütün ve tütün ürünlerini kullanan öğretmen ve yöneticilerin öğrencilerin görebileceği okul çevresi gibi dış alanlarda bu tür ürünleri kullanmamaları,

4.8. "ALO 171 Sigara Bırakma Danışma Hattı" ve "Sigara Bırakma Poliklinikleri" vb. yönlendirmenin yapılması,

5. Risk grubunda olan öğrencilerin tespit edilerek, ailesi ile işbirliği yapılması, aile ilişkilerinin güçlendirilmesi, okula devamlarının sağlanması ve okul başarısının artırılmasına yönelik rehberlik servisi ile işbirliğinin yapılması,

5.1 Risk altında olan öğrencilerin rehberlik öğretmenleri, sınıf rehber öğretmenleri ve müdür yardımcısından oluşan bir ekiple aile ziyaretlerinin yapılarak gelişimlerinin değerlendirilmesinin yapılması,

5.2 Risk altında olan öğrencinin psikolojik ve tıbbi bilgilerinin kişisel verilerin gizliliği esasına uygun olarak saklı tutulması ve öğrenci aleyhinde kullanılmaması,

6. Okul kantinlerinde, sağlığa zararlı maddeler ve öğrencilerin beslenmesini olumsuz etkileyen yiyeceklerin bulundurulmamasının sağlanması ve satışının engellenmesi açısından denetlenmesi,

6.1. Bakanlığımız ve İçişleri Bakanlığı arasında 20 Eylül 2007 tarihinde imzalanan "Okullarda Güvenli Ortamın Sağlanmasına Yönelik Koruyucu ve Önleyici Tedbirlerin Alınmasına İlişkin İşbirliği Protokolü"ne istinaden okul irtibat görevlileri ile okul yönetimlerinin etkin işbirliği yapılması,

6.2. Okulların güvenliğinin güçlendirilmesinde, özel güvenlik marifeti ve güvenlik kameralarının kullanılmasına yönelik imkânların sağlanması,

6.3. Okul ve eğitim kurumlarımızın 100 metre çevresindeki büfe, kahvehane gibi

MEB Beşevler Kampüsü A Blok
Beşevler /ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: ocr_ram@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Büşra Şeyma BİÇEN
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı
Tel: (0 312) 413 30 36
Faks: (0 312) 213 13 56

yerlerde sigara ve alkollü maddelerin satışının engellenmesi için millî eğitim müdürlüğü, kolluk kuvvetleri (polis, jandarma), yerel yönetimler ve İl Uyuşturuucu Koordinasyon Kurulu vb. kurullarla işbirliği yapılması,

6.4. Okulların çevresinde bulunan seyyar satıcıların önlenmesi, riskli işletme ve terk edilmiş virane mekânların tespit edilmesi amacıyla millî eğitim müdürlüğü ve kolluk kuvvetleri (polis, jandarma), yerel yönetimler ile gerekli önlemlerin alınması konusunda işbirliği yapılması,

7. Öğrencilerin, ders dışı zamanlarını; spor, sanat, kültür, izcilik, sosyal sorumluluk projeleri, doğayı koruma ve geliştirme etkinlikleri gibi faaliyetlerle yararlı biçimde değerlendirmeleri için okulların bölgesindeki tüm tesis, araç ve gereçlerden, ortaklaşa yararlanılması, kış kampları, yaz kampları, gençlik merkezleri, Türkiye İzcilik Federasyonu, Yeşilay vb. sivil toplum kuruluşlarının ilgili birimleri ile işbirliği yapılarak öğrencilerin yönlendirilmesinin sağlanması,

7.1. Okul yönetimlerinde bu konulara önem verilmesi, arkadaşlarına iyi örnek olan ve sosyal etkinliklerde başarılı öğrencilerin ödüllendirilmesi,

7.2. Söz konusu etkinliklere daha çok sayıda öğrencinin katılımının sağlanması hususunda gereğini önemle rica ederim.

Nabi AVCI
Millî Eğitim Bakanı

DAĞITIM :
Gereği :
B Plânı

Bilgi:
Adalet Bakanlığına
İçişleri Bakanlığına
Sağlık Bakanlığına
Gençlik ve Spor Bakanlığına
Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığına
Türkiye Yeşilay Cemiyetine
A Plânı

MEB Beşevler Kampüsü A Blok
Beşevler /ANKARA
Elektronik Ağ: www.meb.gov.tr
e-posta: oer_ram@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Büşra Şeyma BİÇEN
Millî Eğitim Uzman Yardımcısı
Tel: (0 312) 413 30 36
Faks: (0 312) 213 13 56